

طراحی و بررسی تأثیر اجرای الگوی مراقبتی و درمانی نتیجه - محور در مبتلایان به بیماری دیابت قندی

نگین مسعودی علوی^۱، دکتر فضل الله غفرانی پور^۱، دکتر فضل الله احمدی^۱

دکتر اسدالله رجب^۲، دکتر غلامرضا بابایی^۳

خلاصه

سابقه و هدف: بیماری دیابت قندی یکی از بیماری‌های شایع و خطرناک است. با توجه به ناکافی بودن روش‌های معمول در کشور جهت کنترل مناسب بیماری دیابت، تحقیقی کیفی به منظور طراحی الگوی مراقبتی و درمانی و بررسی تأثیر آن بر نحوه کنترل گلیسمیک بیماران دیابتی مراجعه‌کننده به انجمن دیابت ایران در شهر تهران، در سال ۱۳۸۲ انجام گردید.

مواد و روش‌ها: برای طراحی مدل، تحقیق کیفی از نوع تئوری پایه انجام شد. در این تحقیق نظرات و تجربیات ۱۵ بیمار مبتلا به دیابت به همراه خانواده آنها و همچنین نظرات ۱۵ کارشناس شامل پزشک، پرستار و متخصص تغذیه توسط مصاحبه با سؤالات باز جمع‌آوری گردید. سپس با استفاده از مدل اشتراوس و کوربین تجزیه و تحلیل و طراحی الگو صورت گرفت. جهت بررسی تأثیر الگو، تحقیقی به روش کارآزمایی بالینی تصادفی در دو گروه ۵۲ نفره از بیماران دیابتی انجام شد و تأثیر اجرای مداخلات برگرفته شده از الگو بر نحوه کنترل گلیسمیک بررسی شد.

یافته‌ها: در این تحقیق ۳۹۵ کد اولیه در ۲۷ زیر طبقه و ۹ طبقه اصلی قرار گرفت. سپس نحوه ارتباط طبقات با یکدیگر تعیین شد. در این مدل سیستم شخصی، سیستم درمانی، مراقبتی و حمایتی و سیستم اجتماعی سه سیستمی هستند که در حال تعامل با یکدیگر هستند و نتایج ممکن مانند نحوه کنترل گلیسمیک را ایجاد می‌کنند. با توجه به اهمیت نتایج برای کارکنان سیستم بهداشتی و درمانی و همچنین بیماران، این الگو الگوی مراقبتی و درمانی نتیجه - محور نام گرفت. سه ماه پس از شروع مداخلات برگرفته شده از الگو، میانگین ($\pm$ انحراف معیار) میزان هموگلوبین گلیکوزیله در گروه مداخله از $8/22 \pm 2$ به $6/7 \pm 1/6$ کاهش یافت که این میزان کاهش از گروه شاهد که تنها آموزش دریافت کرده بودند بیشتر بود ($P < 0/02$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد الگوی مراقبتی نتیجه - محور، می‌تواند به نحو مؤثری در کنترل قند خون در بیماران بزرگسال دیابتی نوع اول و دوم عمل کند.

واژگان کلیدی: دیابت قندی، تحقیق کیفی، کارآزمایی بالینی

۱- گروه پرستاری، دانشگاه تربیت مدرس

۲- پزشک متخصص اطفال، انجمن دیابت ایران

۳- گروه آمار، دانشگاه تربیت مدرس